

Sammendrag

Forfatter	Cathrine Jensen
Grad	Master i helsefremmende arbeid
Fakultet	Fakultet for helse- og sosialvitenskap
Institutt	Institutt for helse-, sosial- og velferdsfag
Veileder	Susanne Hagen
Innleveringsdato	7. mai 2022
Oppgavens tittel	«Det handle om kordan man har det, og kordan man tar det». En kvalitativ studie om ulike påvirkningsfaktorer for helse og på hvilken måte disse kan bidra til å skape helsefremmende lokalsamfunn for innbyggerne i en nordnorsk distriktskommune.
Antall ord	23.996
Nøkkelord	Helsefremmende lokalsamfunn, påvirkningsfaktorer for helse, sosiale helsedeterminanter, lokalsamfunnet som setting, salutogene faktorer, resiliens, samskaping, norsk folkehelsearbeid, Folkehelseloven

Tema og bakgrunn: Avhandlingens tema er helsefremmende lokalsamfunn. Strategisk folkehelsearbeid krever at kommunen har oversikt over påvirkningsfaktorene for helse som finnes lokalsamfunnet, og at helse er et felles ansvar og innsatsområde. Påvirkningsperspektivet, settingstilnærmingen og teorien om sosiale helsedeterminanter ligger til grunn. Med bakgrunn i at man behøver mer kunnskap om hva som skaper helse, har avhandlingen et salutogent perspektiv.

Hensikt: I denne avhandlingen er hensikten å undersøke ulike påvirkningsfaktorer for helse i en nordnorsk distriktskommune, og på hvilke måter disse kan bidra til å skape helsefremmende lokalsamfunn. Nordnorske distriktssamfunn, særlig de veiløse, er til dels utforsket. Målsetningen er å fylle et lokalt kunnskapshull i undersøkt kommune.

Metode: Kvalitativ metode med bruk av semistrukturerte fokusgruppeintervjuer bestående av til sammen 12 innbyggere fra ulike lokalsamfunn i en nordnorsk distriktskommune. Det kvalitative datamaterialet ble analysert med en tematisk analyse.

Hovedfunn: Avhandlingen viser overordnet at samfunnsstrukturer, relasjoner, samhandling og natur er viktige påvirkningsfaktorer for helse. De fremmer helse og opplevelsen av sammenheng i lokalsamfunnet, og tilbyr innbyggerne en rekke motstandsressurser. Dette tyder på at helse skapes der vi lever våre liv, og belyser på hvilken måte faktorer utenfor individet påvirker individuell helse og er av betydning i helseoversikten kommunene plikter å ha etter Folkehelseloven (2011). Flere av de prioriterte områdene i Ottawa Charteret (WHO, 1986) reflekteres, herunder hvordan man bør muliggjøre, mediere og fremme for å legge til rette for god offentlig helsepolitikk, støttende miljøer og styrket samfunnsinnsats. I tråd med det kan samhandling og samskaping, i form av høy vertikal og horisontal integrering, være en bærekraftig strategi i en distriktskommune hvor man blir stadig færre og har knapphet på ressurser.

Abstract

Background: The topic of the dissertation is health promoting local communities. Strategic public health work requires that the municipality has an overview of the influencing factors for health that exist in the local community, and that health is a shared responsibility and focus area. The impact perspective, the settings approach and the theory of the social determinants of health are the main theories. Based on the fact that one needs more knowledge about what creates health, the dissertation has a salutogenic perspective.

Objectives: In this dissertation, the intention is to investigate various influencing factors for health in a rural municipality in Northern Norway, and in what ways these can contribute to creating health promoting local communities. The rural communities on Northern Norway, especially the roadless, are partly unexplored. The goal is to fill a local knowledge gap in the surveyed municipality.

Method: Qualitative method with the use of semi-structured focus group interviews consisting of a total of 12 inhabitants from different local communities in a rural municipality in Northern Norway. The qualitative data material was analyzed with a thematic analysis.

Main results: Overall, the dissertation shows that societal structures, relationships, nature and cross-sectoral interaction and participation are important influencing factors for health. They promote health and the sense of coherence in the local community and offer citizens a range of resistance resources. This indicates that health is created where we live our lives, and sheds light on how factors outside the individual affect individual health and are important in the health overview that municipalities are obliged to have according to the Public Health Act (2011). Several of the priority areas in the Ottawa Charter (WHO, 1986) are reflected, including how to enable, mediate and promote in order to facilitate good public health policy, supportive environments and strengthened community efforts. In line with this, collaboration and co-creation, in the form of high vertical and horizontal integration, can be a sustainable strategy in a rural municipality where there are fewer and fewer people and there is a shortage of resources.